

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.048/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

Az I. rendű felperes: ...

Az II. rendű felperes: ...

A felperesek képviselője: dr. Ravasz László ügyvéd

Az I. rendű alperes: ...

A II. rendű alperes: ...

Az alperesek képviselője: dr. Dancs Gergely ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 1.Pf.222/2021/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Járásbíróság 4.P.20.516/2019/61. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 203.100 (kétszázháromezer-egyszáz) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek keresetükben a köztük és az I. rendű alperes, valamint az O... J... Zrt. között 2007. május 18-án létrejött deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték azzal, hogy a felperesek az árfolyamkockázatot csak korlátozott mértékben, 180 HUF/CHF árfolyamig kötelesek viselni, minélfogva a II. rendű alperes felé fennálló tartozásuk 10.154.958 forint, amelynek megfizetésére 100 havi részletfizetés engedélyezését kérték. Kérték továbbá annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződésre vonatkozó közjegyzői okirat nem tekinthető közokiratnak, a közjegyző végrehajtási záradék kibocsátása tárgyában adott nyilatkozata semmis, illetve hogy a közjegyzői okiratba foglalt felmondás érvénytelen.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

[3] Határozatának indokolása szerint megállapította a felperesek részéről a szerződéskötést megelőzően aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat és a szerződés együttes értelmezésével, hogy az árfolyamkockázat mibenlétéről és összefüggéseiről a felperesek részére adott tájékoztatás – a 2/2014. PJE határozat és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-186/16., C-51/17. számú ítéleteiben adott szempontrendszer alapján – megfelelt az érthető és világos megfogalmazás követelményének, miből következően nem volt megállapítható az adott szerződéses feltétel tisztességtelensége, illetve ez okból a szerződés érvénytelensége. Nem fogadta el a felperesek hivatkozását a közjegyzői okiratba foglalás és záradékolás feltételeinek hiányát, valamint a felmondás érvénytelenségét illetően sem.

[4] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – annak helyes indokai alapján – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) és (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

[5] A jogerős ítélet indokolása szerint a törvényszék a fellebbezéssel kapcsolatban azt emelte ki, hogy az elsőfokú ítélet jogi álláspontja mind a szerződés célját, mind az árfolyamkockázat megítélését tekintve megfelelt a Kúria ítélkezési gyakorlatának, idetartozóan a Pfv.I.20.521/2020/9. számú ítéletnek, továbbá a 2/2014. számú és a 6/2013. PJE határozatoknak, a II. rendű alperes tájékoztatásával összefüggésben hozott eseti döntéseknek (Gfv.VII.30.072/2020/9., Gfv.VII.30.301/2020/14., Gfv.VII.30.363/2020/9.), az EUB C-51/17. és C-186/16. számú döntéseinek. A felperesek nem igazoltak a közjegyzői okiratba foglalt szerződéstől eltérő szerződéses célt, és nem állították maguk sem a felmondás jogellenességét amiatt, mert tartozásuk elenyésző volt. Megállapítható volt ugyanakkor, hogy a felmondás időpontjában az átszámított lefuttatásnak megfelelően fennállt tartozásuk, annak összege jelentéktelennek nem nevezhető, ami a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) kölcsönszerződésre vonatkozó szabályozása alapján is lényeges szerződésszegésnek tekintendő, amelyre tekintettel a felmondás alapítható volt.

[6] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján. Felülvizsgálni kért jogszabálysértésként a Pp. 279. § (1) bekezdését és az rPtk. 209/A. § (2) bekezdését jelölték meg.

[7] Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet a felperesek szerződéses céljának félretételével ellentétes a Kúria 6/2013. PJE határozata III. pontjában, a 2/2014. PJE határozat 1. pontjával, egyben a Kúria Pfv.I.20.521/2020/9. számú döntésével és az EUB előzőekkel egyező tartalmú ítéleteivel (C-609/19., C-776/19.); az árfolyamkockázat viselését előíró szerződéses feltétel gazdasági következményeinek vizsgálata nélkül pedig a 2/2014. PJE határozat I. és III. pontjaiban, valamint a BH2020.5.151., a BH2020.5.152. és a BH2021.5.141. számon közzétett határozatokban foglaltakkal. Az árfolyamkockázat megítélését jogkérdésnek tekintve eltértek a bíróságok a BH2021.5.141. számon közzétett Gfv.VII.30.090/2020/9. számú és a Gfv.VII.30.256/2020/9. számú kúriai döntésektől is. A felmondás jogszerűségének megítélése körében a Kúria Gfv.VII.30.071/2019/9. számú határozatára, valamint az rPtk. 525. § (1) bekezdés e) pontjára, 200. §-ára és a 4/2021. PJE határozatra utaltak.

[8] A Kúria elöljáróban rögzíti, hogy mivel az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre utalással, azonos jogi indokolással hagyta helyben, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és a Pp. 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felpereseknek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett előterjeszteniük.

[9] A Kúria a felperesek engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[10] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben már a 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény is, majd azt követően az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK

vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felperesek által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata a Kúria közzétett határozatától jogkérdésében eltérés miatt indokolt-e, illetve hogy az előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében.

[11] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – sem a 409. § (3) bekezdésében, sem a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt követelmények nem teljesültek.

[12] A Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdése szerinti engedélyezési okot a PK véleményben értelmezve megállapította, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér.

[13] Téves volt a felperesek hivatkozása a Kúria 6/2013. PJE határozatától, kiemelten annak III. 2.b) pontjától, a 2/2014. PJE határozat I. és III. pontjaitól, valamint a BH2020.5.151. számú [helyesen: Gfv.VII.30.096/2019/5. számú és BH2020. 151. számon közzétett], a BH2020.5.152. számú [helyesen: Gfv.VII.30.270/2019/6. számú és BH2020. 152. számon közzétett] és a BH2021.5.141. számú [helyesen: Gfv.VII.30.090/2020/9. számon közzétett] határozatától való eltérésre a jogerős ítélet eredményeként.

[14] A Kúria a 6/2013. PJE és a 2/2014. PJE határozataiban – egyebek mellett – a deviza alapú kölcsönszerződések lényegadó sajátosságairól, illetve az e szerződésekben az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó kikötések tisztességtelensége tárgyában is állást foglalt.

[15] A 6/2013. PJE határozat III.1. pontja a deviza alapú kölcsön lényegét abban fogalmazta meg, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és a törlesztésére pedig forintban kerül sor. Abból következően, hogy a tartozás devizában van megállapítva, az adós forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége a forint erősödésétől, gyengülésétől függ: az adósnak a devizában meghatározott kölcsönért a forint gyengülése esetén többet kell visszafizetnie, terhei növekednek, míg erősödése esetén kevesebbet, terhei csökkennek. Ezzel szemben a hitelező helyzetére az árfolyam változása nem hat ki, hiszen az adós általi visszafizetésekor forintban ugyanolyan értékű devizához jut, mint amennyit folyósított. Tartalmazza ezen felül a vizsgált jogegységi határozat adott pontja, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsönvevő szándéka arra irányult, hogy forintban jusson a kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forint kölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ezen elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, melynek alapjául az rPtk. 231. §-ának szabályai szolgáltak.

[16] A III. 2.b) pont alatt – a deviza alapú szerződés konstrukciójának jóerkölcsbe ütköző jellegét vizsgálva – szintén rögzítette a 6/2013. PJE határozat, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések megkötésére azért került sor, mert az adós célja az volt, hogy a forint

kölcsönszerződések esetén irányadó kamatnál alacsonyabb kamat mellett jusson kölcsönhöz. Erre csak úgy volt lehetőség, ha devizában adósodik el, ami egyben azt jelenti, hogy vállalja az árfolyamváltozás kockázatát, melynek iránya, mértéke előre nem látható, nem kiszámítható. Kitért ezzel kapcsolatban a Kúria egyúttal arra is, hogy a szerződéses konstrukcióból származó árfolyamkockázatot az adós szempontjából kiegyenlíthette az az előny, amely az alacsonyabb kamatban és törlesztőrészletben mutatkozott, tehát mindkét fél realizálhatott számára fontos előnyöket, az aktuális gazdasági, üzleti érdekeinek megfelelően.

[17] A felperesek tévesen, csupán egy kiragadott elemére nézve tartották relevánsnak a 6/2013. PJE határozat indokolását. Álláspontjuktól eltérően a jogegységi döntés nem magának a deviza alapú kölcsönszerződésnek és nem is a szerződő felek közösen meghatározott céljának, hanem az adós saját, őt a szerződéskötéskor motiváló egyéni megfontolásként ismerte el azt, hogy a forintkölcsönöknél alacsonyabb kamatozás mellett jusson kölcsönhöz. Mindehhez szorosan hozzátartozik és így is emelte ki a jogegységi döntés – szemben a felperesek stabil törlesztőrészletekre vonatkozó érvelésével –, hogy az előzőek fejében a kölcsönt felvevők vállalták az árfolyamváltozás kockázatát [III. 2.e) pont]. Az árfolyamkockázat ugyanis a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény, a deviza alapú kölcsönszerződések jellegéből következik [6/2013. PJE határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás; EUB C-51/17. számú ítélet].

[18] Megjegyzi ezzel kapcsolatban a Kúria, hogy a felpereseknek a perbelivel azonos, a 6/2013. PJE határozaton is alapuló jogi érvelése tárgya volt az előtte Gfv.VII.30.438/2019. számon indult felülvizsgálati eljárásnak. E határozatból is kitűnően – az adott szerződés értelmezésén túl – a 6/2013. PJE határozatnak sem tulajdonítható olyan tartalom, hogy deviza alapú kölcsönszerződés esetén elfogadott szerződéses célként, vagy a szerződő pénzügyi intézmény kötelezettségvállalásaként – valójában a felperesek teljesítésének korlátjaként – lenne meghatározott a felperesek által állított tartalom: az adósoknak a futamidő teljes idejére a forintkölcsönök törlesztőrészletei mértékében maximált, egyben az aktuális vagyoni és jövedelmi viszonyaikhoz mérten stabilan törleszthető fizetési kötelezettség.

[19] A Kúria a 2/2014. PJE határozatában a deviza alapú kölcsönszerződéseknek az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó kikötései tisztességtelenségének szempontrendszeréről adott iránymutatást: idetartozóan nemcsak az árfolyamkockázat mibenlétéről és összefüggéseiről, de annak az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó felől történő megítélése kérdésében is. A jogegységi döntés indokolásából kitűnően a fogyasztó részére adott tájékoztatás tekintetében – többek között – azt kell vizsgálni, hogy a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is; a megadott szempontrendszer teljesülésének értékelése során – a szerződés tartalmán túl – jelentősége van a pénzügyi intézmény által egyéb úton adott tájékoztatásnak, így a kockázatfeltáró nyilatkozatnak is (III/1. pont, C-26/13.).

[20] Az ügyben eljáró bíróságok – ítéleteik indokolásából kitűnően – helyesen értelmezték és figyelembe is vették érdemi álláspontjuk kialakítása során a vizsgált jogegységi határozatokat, az azokban foglaltaktól nem tértek el.

[21] A felperesek által hivatkozott határozatok közül a Gfv.VII.30.096/2019/5. számú (BH.2020.151. számon közzétett) határozatában a Kúria – a perben vizsgálttól eltérő tartalommal és külön kockázatfeltáró nyilatkozat nélkül – alkalmazott általános szerződési feltételek értékelésével, egyebekben a 2/2014. PJE határozatban foglaltakat követve állapította meg az árfolyamkockázatról nyújtott konkrét tájékoztatás hibáját amiatt, mert az adott esetben kizárólag az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését tartalmazta. A Gfv.VII.30.270/2019/6. számú (BH.2020.152. számon közzétett) eseti döntés – a felperesek álláspontjától eltérően – a kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselését előíró rendelkezése és szerződést megelőzően aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat együttesen meghatározott tartalma alapján, és a 2/2014. PJE határozatban megadott szempontrendszer alkalmazásával mondta ki, hogy adott esetben a felperesek – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehették számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerjék annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségükre gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésüknek nincs felső határa, az korlátlan. A felülvizsgálni kért ítélet módszertana és jogi következtetése e döntéssel sincs ellentétben.

[22] A Kúria figyelemmel volt arra is, hogy Jogegységi Panasz Tanácsa 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[23] A II. rendű alperes által a perben vizsgálttal azonos tartalmú szerződéses feltétel és kockázatfeltáró nyilatkozat alapján a fogyasztónak adott árfolyamkockázati tájékoztató fenti elveknek való megfeleléséről a Kúria a JPE határozat meghozatalát követően már több felülvizsgálati eljárásban, elsőként a Pfv.VIII.20.290/2021/9. számú határozatában állást foglalt, és megállapította, hogy a szerződésbe foglalt és a külön okiratban átadott tájékoztatásból egyértelmű, hogy az árfolyamkockázat valós, az akár jelentős mértékű lehet, amely a fogyasztó gazdasági helyzetére rendkívül negatív kihatású lehet.

[24] A felperesek álláspontjától eltérően az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltétel átláthatóságának, ebből következő tisztességes jellegének megítélése a tisztességtelenség érvénytelenségi kategóriáján keresztül jogértelmezést felvető jogkérdés. Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatban a 93/13/EGK irányelvben (a továbbiakban: fogyasztói irányelv), az irányelvet a hazai jogba átültető szabályozásban és az EUB-nak a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéleteiben megadott követelményrendszer értelmezésével a Kúria jogkérdésben állást foglalva hozta meg vonatkozó jogegységi, illetve jogegységi határozat hatályú határozatait [2/2014. PJE határozat, Jpe.I.60.015/2021/15.]. A jogértelmezéssel így megadott szempontrendszer alkalmazásával az adott ügyekben eljáró bíróságok feladatába tartozik a – tényállásfüggő – egyedi bizonyítékértékelő munka.

[25] Az engedélyezés iránti kérelemben felhívott Gfv.VII.30.090/2020/9. számú (BH2021.141. számon közzétett) végzésnek sem tulajdonítható – ennél fogva az azon alapuló további döntésnek sem – a felperesek által előadott és az előzőektől eltérő tartalom. A Kúria e határozata [43] és [44] bekezdéséből (BH-ban közzétett formában 39., 40. bekezdéséből) kitűnően – az alperesnek a korlátozott precedensrendszerre figyelemmel előterjesztett, jogegységi eljárás kezdeményezésére irányuló indítványával összefüggésben – annyit mondott ki, hogy az adott ügyben nem merült fel a Kúria ítélkező tanácsa részéről jogkérdésben a Kúria közzétett határozatától való eltérés és ezáltal jogegységi eljárás kezdeményezésének szükségessége, mivel az adott eljárásnak nem volt tárgya annak a jogkérdésnek a megítélése, hogy milyen követelményrendszer teljesülése esetén tekinthető az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás tisztességesnek, hanem a konkrét perbeli szerződéses rendelkezéseket és kockázatfeltáró nyilatkozatot kellett értelmeznie annak eldöntése érdekében, hogy az adott tájékoztatás a Kúria 6/2013. számú, illetve 2/2014. számú PJE határozataiban, illetve az EUB döntéseiben megfogalmazott követelményrendszer alapján tisztességesnek minősül-e.

[26] Az előzőekből – kiemelten a deviza alapú kölcsönszerződés elfogadott szerződéses céljának és a szerződő pénzügyi intézmény kötelezettségvállalásának értelmezéséből, valamint az árfolyamkockázattal összefüggésben adott tájékoztatás megfelelőségéből és a felülvizsgálat e körben vizsgált befogadhatóságának kizártságából – következett egyúttal, hogy a felmondás jogszerűtlensége és a közjegyzőt terhelő külön tájékoztatás tekintetében sem volt elfogadható a felperesek korábbival azonos alapon álló érvelése, és fel sem merülhetett az ügyben a felmondás alapjául figyelembe vehető adósi tartozás megítélésében a Kúria Gfv.VI.30.071/2019/9. számú ítéletétől, illetve a 4/2021. PJE határozattól való eltérés.

[27] A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában szabályozott engedélyezési okot a PK véleményben értelmezve úgy foglalt állást, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, **az általa a Bírószági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.**

[28] A fél az engedélyezés alapjául szolgáló, eltérő határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni, első fokon jogerőre emelkedett határozatra azonban nem hivatkozhat. A felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelem kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy kúriai döntésekre hivatkozhat a vizsgált engedélyezési ok körében, kizárva ezzel annak a lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati bíróság hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését.

[29] A felperesek engedélyezés iránti kérelmük alapjául nem jelöltek meg ebben a körben a bírói gyakorlat egységének hiányát alátámasztó, ellentétes tartalmú jogerős, illetve kúriai határozatokat, és arra sem hivatkoztak, hogy a Kúria az adott jogkérdésben ne foglalt volna még állást. Éppen ellenkezőleg, a Pp. 409. § (3) bekezdése alá tartozó esetkörnek megfeleltethetően maguk is a Kúria közzétett határozatától való eltérésre hivatkoztak a

jogerős ítélet eredményeként. Az előzőekben, a Pp. 409. § (3) bekezdése keretében részletezettek szerint tehát nem teljesült a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában írt engedélyezési ok azon további feltétele sem, hogy a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vetett fel, amellyel kapcsolatban a Kúria a felmerült jogkérdésben jogegységi határozatban, **illetve közzétett eseti határozatában még ne foglalt volna állást.**

[30] A Pp. 409. § (2) bekezdése a) pontjának második fordulata szerinti joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére akkor hivatkozhatnak a felek, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de e gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható, figyelemmel például a társadalmi vagy gazdasági viszonyok megváltozására, avagy arra, hogy a jogszabályokban változás következett be, amely kétséggé teszi, hogy a meglévő irányutatások továbbra is irányadók lehetnek.

[31] A felperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben nem adtak elő olyan megváltozott körülményt, amire figyelemmel a korábbi bírói gyakorlat ne lenne fenntartható. Az EUB általuk megjelölt – helyesen a – C-776/19-C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott határozatát illetően (amellyel egyező tartalommal utaltak a C-609/19. számú ügyben hozott döntésre is) megállapítható, hogy arra a Kúria figyelemmel volt a JPE határozatának meghozatalakor. Másfelől a kifogásolt és hiányolt „kompenzálás” lehetőségét a vizsgált konstrukció, ahogy azt a 6/2013. PJE határozat – a [15], [16] bekezdésben ismertetettek szerint – értelmezte, magában hordozta. A szerződéses terhek utólagos – a teljesítés szakaszában jelentkező – eltolódása az érvényesség körében nem értékelhető. Mindennek okán a Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében sem találta a jogerős határozat felülvizsgálatát szükségesnek (BH 2019.303.).

[32] A kifejtettek értelmében a Kúria nem látta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérés miatt, sem pedig a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítására hivatkozással, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[33] A felperesek az eljárás során teljes személyes költségmentességben részesültek, ezért az engedélyezés iránti kérelemnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (2a) bekezdés a) pontja szerinti illetékét a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a alapján az állam viseli.

[34] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. április 12.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró